

Comissió Pro festes i Falles

DE

TARRAGONA

Col·lecció completa i explicació del contingut de les cinc falles per el poeta Lluís J. Alcaraz, instal·lades a la Rambla del 14 d'Abril, Plaça de la República, Plaça de Prim, Plaça de Corsini i Plaça del Forum ::

CARROSSERIES D'AUTOMOBILS

CONSTRUCCIÓ I REPARACIÓ DE TOTA MENA
DE PARA-FANGS

TALLERS MARRUGAT

(CASA FUNDADA L'ANY 1840) TELÈFON, 405

Av. García Hernández, 7 :-: TARRAGONA

FALLA

DE LA

Rambla del 14 d'abril

Dihuen obra de Romans
lo que resulta pesat
lo llibret que te en les mans
demostra qu'es veritat.

TORNEMI

Com si fós el altre dia
com si el temps no fos pasat
ya tornem en la mania
d'acheuar un enfustat
de una falla Valensiana
qu'es aquet lo nom de pila
i ara es diu pira Romana
perque així mes s'asimila
al asunt que vol tocar
de posar a la vergonya
el mal endres de buscar
un negoci qu'estot ronya
dons fent a la gent gratá
les peles qu'es un content
dient los faria aná
mes depressa que v'a el vent
desde Reus a Tarragona
mitjant el posar tranvia
i que era cosa de una estona
i que molt pronte es veuria
menys fen la promesa vana
la burla es torna pesada
per lo cual lo de romana
esta molt ben apropiada.

CLAR I CATALÀ

Aquesta tonteria de falla, verdadera obra de Romans i que me resulta mes internacional que la societat de les Nacions, pues es Catalana, de arrel Valensiana, parla de Tarragona i sa costa a Reus; se remonta a l'epoca Romana i resulta al fi ser Americana del tot, perque com les pelicules de Yaquilandia tots son caballs, te sis parts i en el últim cuadro acaben abrasanse ¡com en el sine!

Dons yo deixant per un moment els ripios (que no meis tiren al cap es menester) valg a dirlos claret qu'es tot aixó.

¡Atención! (se farán el conte de que van en un autocar de turistes i yo soc el tio de la bosina i pot ser que el que rebrá les bosinades). Sobre una base romanica de 18 metros i un templet final va una euádriga, carro Romá que tenia a quet nom perque eren quatre els caballs que d'ell tiraben ¡com si di-gueren un 4 H. P. del antigor! dalt va una figura Romana, tot aixó simbolisa al temps en que se desarrolla esta historia.

CUADRO PRIMERO

Aquet es el rápido Romano. Tarragona-Reus un rue (no señaleu) que vol referirse al pas que tot anaba allavons, el telegrafista, un guardia que pertaba la circulació (ja allavons habla enchufistes) i un filosofo que estaria pensant en la pols del camí.

CUADRO SEGON

Un bruixot empeñat en treure el tranvia de Tarragona a Reus, i ni por ceas, i això que tenia la forsa, es aquet soldat de darrere, a lo millor pot ser qu'el tranvia ya era elèctric i lo que li mancaba era la forsa de la Canadiense!

CUADRO TERSER

Tres sabis que examinen el primer model de tren. No sabem si del examen li donarien *sobresalient* al trenet, supo. sem que si porque el tren chufa al que se li presenta per davant.

CUADRO CUART

Un rey (encara en queden), que representa el poder sen. tral de allavons ¡He! al que se li ofereixen dos dones pera tot lo que mane (com les millores de 10 duros) en tal que les doni un tren, pero ell ni tren ni treneta. ¡Clar! a lo millor es veja vindre el augment de les tarifes per lo del tren; i per la treneta ¡portaba el cabell tallat a la romana!

CUADRO QUINT

Aquet es el que te el nom mes ben posat porque aquet tipo a fet el quinto empleant els diners en accions i obligacions del tranvia Reus-Tarragona i sa quedat a la llupa de Valensia mentres qu'el altre (això diuen que es cheneral) fuig en els diners; en fi; una mala *Aesio en cuant a la obligació...* la obligació la tenim tots de trencarlo el cap a qui ens enganya.

ULTIM CUADRO

El petó final (*¡ajo noyes, cuidado con las imitaciones!*) Tarragona i Reus que se pregunten. ¡Perque estant tan prop. porque sen chermanes del mateig camp, porque tenint el cor rebllit d'amor i sentiment tenim que estar tan llunt una d'altra? Es presis que hui, o temps de la velocitat, la qual simbolisen els sis caballs alats, verdaders pegasos, i temps de la pau

i chermanor estiguem una en brazos del atra i això els homes: que poden fer, o faran!!

¡i sa acabat!

Ara torquense una llagrimeta mentres yo me rente la fangada que man tirat i bornem als ripics.

¡En les gunes que jo tinc de ferme un maset!

RAPIDO REUS-TARRAGONA o JIULALI QUE TE AGONIA

Para la rialla
jove Catalá
i mirat la falla
que ben feta está
intensió que talla
en ella veuras
i com una tralla
tu la trovaras
Jent que no trevallia
i vol fer diners
i que sempre malla
i engaña als demes
jent que posa ralla
al codic penal
i salta la valla
sense pendre mal
idea que estalla
al seu pensament
el robo no falla
a la pobra jent
el tot un vasalla
projectes mil fá
i al pobre que calla
per fi enganará
desde Caracalla
al temps d'Alfonset
la idea ya balla
de fer un trenet
idea que cualla
en fer societat
i al só de la gralla
arreu sa escampat
¡hermosa rondalla,
la que van cantant

tot hom se varalla
los dines portant
pues no es vol muralla
que a Reus pose llunt
i sols vol trevalla
que lil posa junt
mes la faramalla
que tira l'amet
i el gra de la palla
te ya en lo saquet
apreta la malla
dels que y'a pescat
i com tot fon gualla
ta tal societat
fent com qui s'espalla
diu que no pot mes
deixant la morralla
sens tren ni dines.

UNA ACSIO... vaix

Pera que parés la casa
Roseta li doná al promes
un bon grapat de dines
pa que matrimoni fasa
mes ell, en una *Enchufista*
se gasta tota los cales
i tant es *pergué* de vista
que no el varen vore mes.

COMERSIAL

una empresa comercial
en igual operació
cuant sen porta el capital
te deixa una mala acsió.

UNA OBLIGASIO QUE FALLA

Paraula de casament
Juncet doná a la Enriqueta
mes el jecot falsament
va engañó a la pobreta.

COMERSIAL

En lo comerç v'acordat
al ferse una suspensió
si es desfé una societat
no es paga la obligació.

ASO ES LA FALLA

Peganli voltes la jent
trevalla el seu pensament
en voler averiguar
qu'es lo que vol indicar
tot aquest apurament.
I a mi que soc un surot
man posat a obligació
tant si es pot com si no es pot
de dir'os la explicació
sense deixar un ninot;
i vaig a vore si puc
sense ler el tartamut
de poder'os indicar
pera que cu puguen contar
sense ferme mal estroc.
Tota la falla vol dir
al desig que siga un fet
el de poder conseguir
que Reus que esta tant propet
aquí es puga venir
en menos qu'es fá un chiulet
i com la cosa ya bé
desde el temps del gran Romá
el carro que damunt vá
cuadriga es que dona Fé
de la epoca señalá.
Primer mirem al ruquet
no perque siga un retrato
es que a pas de animallet
telegrames, cartes i futo
a Reus anaba tot diret;
despres com per bruixeria
es volgué posar un tranvia
mes fon en tonto l'intent
encara el estant trayent
pues prou *forso* no tenia.
Al sabis donaren pas
per qu'el tren estudiaren
jealvos els pobres quedaren!
i el poble'n un pam de nas
dons per mes que s'esmeraren
dient que podia ser
estacles posá el poder

i el trenet no se posaba
 i si el poble suplicaba
 i oferia hasta el joger
 sols es pogué conseguir
 el ferse una societat
 que després de molt patir
 i els calés haber cobrat
 alguns pretant a fuir
 a la lluna de València
 al poble per tonto deixaren
 i de la schua presència
 males accions deixaren
 i ells les peles sen portaren
 Despres de lo susuit
 Tarraco i Reus se pregunten
 ¿perque portant en lo pit
 un cariño ben sentit
 les persones no s'ajunen
 en abras de jermanor
 pera fer buna llavor
 qu'enlairant a nostra terra
 mostre tot el esplendor.
 que del pla v'hasta la serra.

ES VERITAT

Explicant a un pagés la falla
 un amic així li diá:
 Asó vol dir el tranvia
 que per ell tant se trevallia
 pues ya del temps del Romans
 volien comunicarse
 com a dos pobles jermans
 de Reus, Tarraco acostarse
 —¿Deis Romans ya ve la cosa?
 ceungla com fan los gansos
 no debnes mon oncle diá
 que aixó chamay se faria
 porque tot eren romanos!

La nostra Fallera

SRTA. FRANCISCA REBULL CABRILS

*Tenim en aquesta pera
 una fallera majó
 que si algú de prop la mira
 queda sego de bó de bó.*

FALLA

DE LA

Plaça de la República

CIRCUS
 ARQUEOLOGIC
 COMICO-LÍRIC

SIRCO DE FIRA

1

ARCO DE JOYES

—¡Que no me dona la gana!
—¡Pues vos el tindreu que fer!
—¡Ni que me tiren la bomba!
—Aixo de bomba parlarem
agafi ploma i paper
i escomenzi aquest llibret.
—¡He dit que no i no seré!
—Si nosaltres s'an penyem
—¡Mes empenyats que ya estan?
¡pues si deuen nos que alenem!
—si axí fora estém en pau
pues de po no respirém
a cada moment un susto
: després un contratemps
cuant no nos falla una cosa
nos en fallen dos o tres
així que estem de la falla
que per no ré ya la enseném
cinque no mes fasa mes gruá
i ocomense aquest verset,
—com no li fasa son avia...
lo qu'es yo no lis faré.
I després de dir aixó
vaig i en fico en lo piset
deixant a la comisió
enfudá com un llucet.

* * *

Son les dugues del mati
ningú ya per lo carrer
de lo que vaig discuti
en olvidi per complet
i estic en lo llit roncant
i chiulant qu'es un plaer
mes en aixó sent ruldó
i al acheecarme no mes
en sento bon cop de masa
qu'en deixa fet un fardell
no se la estona qu'estic

sense lo meu coneiximent
pero al retornar en mi
¡santo cielo lo que veig!
sembra un arco de la fira
: millor un magatsen

en restos de plats i olles
muntats com en femer
yan aranyes sense llum
: uacs rates com a bens
tot açó en tan poc de lloc
que mirant no teu creus
ahon estic? pregunta jo
gillant en molt forta veu

—al museu arqueologic
el mes antic que sa fet,
—¡que te que ser un museu
asó es un deposit de feml
perc pronte qui me paria?
que vinga quen vulle saber.

—No en puc jo moure del puesto
miri que estic molt estret,
acostense si poden
i tot seguit parlarem
i pegant ensegüader
ma serco a un cap que se veu
de una persona Augusta
i qu'esta en un rineonet.
—Tenia ganes de diro,
en va dir el cap aquet,
perque sapiga tot men
lo mal colcats qu'estém
som tots persones de viso
de lo antic lo milloret
estatues filles de Flóies
joyes de Romanic temps
de Santes Creus uns treballs
i les pedres de Poblet,
som lo millor de Espanya
i som la burla mes cruel,
perque no tenint bon puesto
ningú sap lo que valém,
—¡ que es lo que creu vosaltros
que aquí se podria fer?
—Tanqui els ulls el bon amic

i jo liu ensenaré
i fent lo qu'el cap me diu
tanco els uils per un moment
i cuant los torno ja obrir
no me crec lo que jo veig
¡santo sielo quin cambiao!
asó, si que no es lo mateig
sent les mateixes figures
resulta tot diferent,
tot en ordre i aseant
son valór munta molt mes
i es un goig posar la vista
com en arcó de un joyer.
—Si tingueren vos les mans
li prego jo al cap aquell
en soltariu dos cops
per veure si dormo uque
ji ni que fos per reclamar!
en sento dos elatelles
qu'en despertem de debó.
—¿En cá no as fet lo llibret?
en diuen en tó molt focs,
—després de posarte prés
en un rincó del Museu?
—Et di jo que no el faré!
—pues aquí te quedes fosil
i de rates aliment.
—¡Aixó si que no reliamp!
que tot seguit lo faré,
dient qu'es una porqueria
que Tarraco no es mereix
iguai qu'el carro del gosos
sembla asó per lo malt fet
i al aquet gosot se pixa,
en Madrid fan lo mateig
cuant aquí demanem algo
que molt juts nos perteneix
i que aquet pretor Romá
carregat de bana fé
i a blancs i negres la raó
(color que te el caballet)
vol doná al que en audensies
li molesta en moment
finirá per aborrirese

i on tindrà mes remey
que tirant má de la vara
fará respetar la lley.

¡Rafoll! ja tinc fet lo llibret
i el que vullguí mes saber
en una pesa de a deu
entrará en lo sirco aquet
i després dins del arcó
i veurá lo que sa fet.

UN OFERIMENT

PAS DE SAINET

La Rosó i en Juanet han arribat del poble á veure les festes falleres; no san deixat cau ni racó per veure i després de aplaná la rambla amunt i avall fan cap al Ajuntament: agafadets de la má miren la fajada i esquadriyen l'entrada menys aquet senyó en gorra daurada que taiment els sembla un ministre els fá pó i no se dessoldeixen entrá per temó de qué en un cert els fasi torná al poble; així que marjen avant i es queden plantats davant la porteta de vidres.

—Per aquí sí que podrem entrar—pensen—. Non ya de senyó en galens i sembla una cosa més planera—. Així que empenyen la porteta de vidres i el scrolló de un timbre qu'es teix senti mels deixa estomordits, volen torná en darrera i ja no pocen. Un senyó tot somrient sels presenta dientlos:

—Pasin, pasin! ¿Qué? ¿Volen veure el museu?

La Rosó i en Juanet es miren esparverats. ¿Aixó que será? Al fons sols se ven que un munt de podres, trastos vells i runa. La Rosó que com á dona té més esperit s'atreveix a di:

—Un altra estona, ja tornarém cuant siguin acabades les obres.

—¿Quines obres? — inquereig tot extranyat lo conserge.

—¡Hoy! Les quei fan. ¿No veu que encara no han tret la runa?

—Dons no, senyora, aixó no son escombreries, es lo que compon lo Museu. Pasin i u veuran, per primé fasin el favor de alguá.

—¡Dons i ara! ¿Que te por siga un lladregot i furti algo?—
diu en Juanet.

—No es aixó, es costum per sabé qui ve aquí.

—Dons si es així poseu vos mateig: Juanet Pinyol Oliva, per renom el Esparver, i que ve de Alforfolí.

—Está bé, ja no cal res més. Pasin per aquí primer

El matrimoni, en los ulls com finestrais, van pasant revista a les coses exposades.

—¡Quin llibracó!

¡Noy! ¡Si el tenien que dú baig lo bras!..

—Noya, ¡mira quins draps!

—¡Llastima no els donaren una rentadeta!

—¡I aquesta caixa?

—¡Ho com est! Encara es milló la del mas.

—Cuidado, no ensopeguis i tires un tros dels que van penjants.

—¡Hol!, es que está aixó molt astret.

—Anem a veure aquesta altre sala.

—Ho, cuanta cosa feta malbé!

—¡Renoy, aixó deu ser óe la guerra: no nan deixat ni ó de sansé!

—¡Quina malesa!

—A qui no li falta un bras li queda lo cap no mes.

—Abcolti, senyó porté, ¿qui á fet tot lo mal aquet?

—Aixó ja es així; tot son trovalles de les ruines en que Tarragona era deis Romans. Tot aixó son treballs d'art molt antics: son peces en que son mérit i valór es immens; si aixó fos al extranjer en cuidarien com á joyes lliurantlo al lle qu'es mereig.

—¡Dons i aquí perque no u fan?

—Falta lloc i falten dinés.

—¡Quina llástima!

—En Juanet es queda pensatiu, se grata el cap i diu a la Rosé:

—Ja veuras; fer una cosa bona no costa ré—. I tot seguit li diu al conserge:

—Miri, senyó, ma convensut que tot aixó que tant val aquí no está gaire bé i nosaltres no ham de sé menys que són al al extranjé; així com jo en lo poble tinc un mas gradísim en una gorfa com una plasa, veniusen vos en tots los trastos, faren una repiega per a cubrir los gastets i allí sa comodaren.

—Gracies — diu lo conserge, sonriyent per la bona fé—; aixó no pot sé.

La Rosé, tot cor, intercedeix dient:

—¡Hoyi, no te de podé ser! U doném de molt bon grat i no vos farem pagá ré i sobre tot es en sobrará de lloc i com en Alforfolí som molt nets, ¡tots los dies u limpiarem!

A la Fallera

SRTA. ENCARNACIÓ VIGO.

*Digna de ser al avós
com la joya mes preuada
la fallera na Encarnació
per sa cara ax te guanyada.*

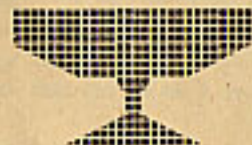

FALLA

DE LA

PLAÇA DE PRIM

Queta Falla es lo vermut
que dona la Comissió
si les ganes as perdut
mirant-la et faràs farto.

A la Fallera

SETA. ANITA MOYA

*Menjívola com la escudella
resulta sor golosina
d'esta falla, la fallera
qu'en sa bellesa l'anima*

LA ESCUDELLA CATALANA

Tot hom se deu descobrir
tot hom se deu de inclinar
i pleitesia rendir
aquet que la va inventar
plat sabrós que he alimenta
de fina i bona sustansia
que a la jent deixa contenta
i demostra sa importansia
dons en terra Catalana
reina com a gran senyora
i el Català en goig s'ufana
que ningun plat la millora,
ya qu'es dons reconeguda
i pels poble's la estimada
posém l'atensió deguda
honrant a qui la inventada
res de ferli un monument
ni posar una rajola
per que sapiga la gent
un nom que pronte s'esmola
per que lo recort delxe mella
i en jamay ser olvidat
donar un fart de'scudella
be de franc al vehinat.

LO QUES COU DINS L'OLLA

¡Refoll i quin compromís!
la cosa es posa magra
dons ara volen que yo
es parli aquí de la falla,
i com tinc lo cap mes sec
que la terra mes secana

la veritat que no se
ni mecos com comensarla
per qu'es lo que dire
que a vostes eis fasi grasia
i no eis agafi jinglot
o mels done mala gana
per si acas me surt salada
o al millor me se socarra
este plat de la escudella
que me obliguen a guisarla
mes com no tinc mes remey
en ca que no tinga gana
de presentalos el plat
qu'es lo millor de la terra
empuñando el cullerote
vaig a ferlos mesurada.
En un camp en vaig trovar
una lapia Romana
que dia poc mes o menys
en una lletra mol rara.
"En aquest racó de mon
una tarde fon guisada
la mençada de mes guts
que sa donat en la terra
un que no se ni el nom
ni tampoc com te la cara
en un olla cuansevol
i posant lo que semblava
de verdura, arros, fideus
tosino i alguna patata
cansalada de la ransia
i un bon tros de butifarra
i despres de fer bullir
tota aquella barrejada
al seu punt del foc la tret
i saposat o menjarla
resultant aquest recapte
teni tan bona fragansia
que tot seguit han vigut
animalets a violarla
i no digám de persones
perque ningú si trobaba
a mi me joca l'invent
com soc persona farta

que per omplir el budell
res m'amohina ni cansa
vaig preguntar al Ariño
c'a forbó a mi me guaña
si podria averiguar
aquell plat ahon se guisaba
i la seva historia l'homo
me la posat en la falla.
Aquet tio tan valent
que de guerrer se disfressa
es el que feu el invent
i que la lapida parla
c'armat de un porro de vi
un cullerot i una barra
aná escampant tot arreu
la escudella Catalana
i portant per escudera
Desmay, la Fam i la Gana
quí son eixes tres figures
que en lo plat mostren la cara
: eixos tres caps de tosino
i el rastre de butifarra
son la mostra que portaben
per a fer obrir la gana,
després eixos tres grupets
es lo que sempre pasa
que no ya re en lo mon
com tindre la boca endansa
i si no seu volen creure
mos conviden en sa casa
a menjar una escudella
la comisio de la falla
i quedaran convensuts
que a fartons ningú mos guaña.

CULLERADES

*Mes primeta que un fideu
l'Enriqueta sempre aná
i a menjar olla portá
a son maset el Masdeu
¡I ya que vore com está!*

• • •

Explicant la Sisqueta a Roc
qu'escremà tent la escudella
anaba dienli ello
lo que vá posar al foc;
i una amiga que pasà
i en la vena repara
li diu: ¿que tens en la ma
al punt que deya "butifarra".

* * *

Preguntaren a un pages
en Madrid l'altra semana:
¿Que li a semblat el Congrés?
—"que la barreixa que mana
per lo variada y rara es
la escudella Catalana".

* * *

Si Gandi que se desvetlla
i vol guanyar dijuntant
si ven un plat d'escudella
el pobre no tira avant

* * *

Si tu te vols fer ben gros
arros
mesclant en bona cordura
verdura
pero en conte de pepino
tosino

Tot aixó te el seu destíno
dons mesclant els ingredients
si al guigarios tu tens tino
la escudella feta tens
arros, verdura i tosino.

ESCUSAT.. ES EL DIRO

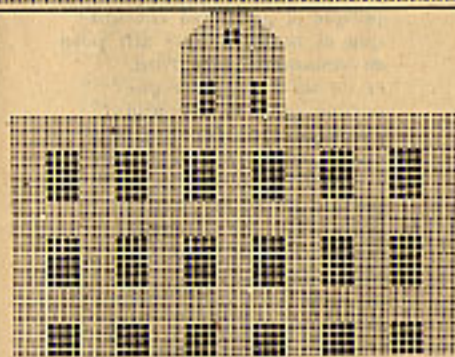
*Despres de llegir aixó
com estaras empachat
Güell te dará raó
pa quedar ben descansat.*

FALLA

DE LA

Plaça de Corsini

ITOTS LOCOS!

Anant per la plaça un dia
 en vaig yo quedar mirant
 un borinet negre i neg
 que una bola va rodant
 es així un muntó d'arena
 en algo molt brut mesclant
 que en les pates d'un carrero
 el bicho tira endavant
 la bola va fense grossa
 en lo que va preplegant
 i ell orgullós i terne
 el seu treball va mirant
 pues quant se cansa se chira
 i seu queda contemplant
 pero posansa a distansia
 perquè el pefún va filtrant
 que el material que allí posa
 es *composate integrant*
ei tot això d'ona per què?
 perquè pues va treballant?
 i s'empeña en fer una bola
 quant les boles van passant
 i ningú les arreplega
 perquè no se les creurán.
 ¡Misterios del horinetel!
 que ya mos eu contarán,
 Pues així mateig els passa
 als que pira van formant,
 ficant els homens la pata,
 moltes voltes renegant
 i sempre tirant el feche
 i casi sempre suant
 d'asl replegant un sentim
 i d'allá una bofetá
 una excusa del senyor
 i un pesic de la erlá
 repleguen unes pesetes
 i la pira v'alvansant
 a no ser que antes algú
 la festeta adelantant
 la pira fasa en la pasta
 i mos deixa a tots penejant

i del sofocó que prenen
 encara qu'el van buscant
 i agafen tan gran locura
 que en San Boy se van quedant.

ENGABIATS

Mireu los que macu s
 mireu que templats
 ahí dins la gubia
 els tens tota ficats,
 es la comisió
 que les festes féu
 mes bojos están
 qu'el noy del Andreu
 a ú li ha pegat
 per fer volantins
 i el altre neseñar
 parlar els delfins
 Aquell que allí dalt
 del trapesio está
 un artista es
 mes es matará
 perquè está empeñat
 en molts pocs calés
 en coses difisils
 que costen molt mes.
 Fijense també
 en lo president
 un auto se creu
 i sempre corrent
 allí un secretari
 allá un contaor
 si el ú está banbau
 el altre pichór.
 Mireu als vocals
 i al qu'es tesorer
 com si foren dines
 regullen papers
 i en cú en falta ú
 que sol per ahí vá
 tan groc i ullorós
 que llastima fá
 portant un paper!

que no deixarà
pues es pa el llibret
o alguna empastrà.

INCURABLES

Vingué un doctor Alema
a estudiar en la locura,
i el cas que mes le jocà:
una comissió empenjà
en que tingueren cordura.

EL PERFECTE FALLERO

No a de fer cas de la dona,
si fadri no festejar
si te fills, abandonar
treball, no fer cosa bona,
la vengonya arrisconar
i al que la bolsa li sona
sense por la d'atracar.

PER FER UNA FALLA

Primer als sosis buscar
i a un artiste baratot
ú que te vullga cobrar
i atre quet fassa el llibret
i després de treballar
porta músics, cubeter
paga tu sempre el primer
no enfadar al vehinat
com ninot quedat plantat
en lo mig de lo carrer.

EL PAGO AL ARTISTE

Tot l'añ calfanse el cap
i en la pira el pensament
i al final igual que un drap
al pobre deixa la chent
pues solen dir pa remat.
¡I aixó li dibuen talent!

TE RAO

Com per la nit may está
i en la falla el temps se pasa
la dona tota enfadà
protesta que aixó ya es masa
i ara vol que la plantà
la fassa dins de sa casa.

CONSECUENSIES DE LA PIRA

Varen al pobre obligar
a que fora president
i ell que no es solia enfadar
te un disgust cada moment
dons en tot han fet canviar;
i com chillar sempre'en sent
la dona a tots sol contar:
¡ara va sempre calent!

A la Fallera

SRTA. CARMÉ MUNTANÉ.

Si boig no te vols tornar
conservant la raó savera
no et tingues tu que mirar
la maza qu'es la fallera.

FALLA

DE LA

PLAÇA DEL FORUM

No se si tindrà prou llum
per a que vejen ben clar
el misteri que damun
esta falla vol portar

*En tu país no hay luz...
En un poble molt petit
qu'es posat a la muntanya
fan pronte com se f  de nit
fan vida de Musaratya
pues se fiquen en lo cau
i ensenent un poc de tea
que casi no els costa un clau
la vetlla se despera.
Si en lo sel ya lluna plena
tenen llum en lo carrer
i ax  no tenen la pena
de pagar el seu lluguer.
Vihuen a fosques es veritat
per no es poden queixar
que si va la Canaciense
mes negre se huan de pasar.*

ARA VORAN VOSTES...

*Aso de vor n no es que
vajeu a donarlos millor llum
ni mes barata si no el modo
de anunciar unes vistes.*

*!Pasen señores, pasen!
que tot seguit ya vor n
com se posa en lo ridicul
a qui mes vol explotar
este es el cuadro primer
atensi , que la cosa v .
El contaor que ax  vihuen
es de la electricitat
un contaor jove i serio
pues de la cooperativa
es lo seu representant
pero te un gran contratemps
que el pobre no avansa may
l que a pas de caragol
poc a poc ell va pujant
i els que estan en Tarragona
no se si dalt lo vor n
o esquadara en un proyecte
i a fosques mes deixar *

tots sabem que te enemics
de poderio i de grà
de societat son senyors
que de americana van
empeñats en que no avanse
la cooperativa ni un pas
(perdo; volgui dir contaor
a vore si mal colat)
i posen inconvenients
mentres ellis se van fartant
qu'el negoel es el negoel
i encara que son forans
cinsiderasió no en tenen
i la pela buscarán,
siga com siga esta en ferne
i en lo mig no repatar
pues qui de America vé
a donar llum i foguesa
i es baña en aigua del Ebro
eixe riu qu'escosa nostra
no es de extrañ que ell expratle
al Canadá el or que porta,
i com son bons espanyols
i mes tontos que una soca
farem ries als forasters
i el contaor a la fosa.
Ara anem a lo demes
que en eixa muralla pasa
un atraco com yan molts
i que ara son molta moda
dos bandidos Canadlens
que a una deixen sense roba
i no se li emporten mes
perque no te mes la pobra
en Tarragona va naixer
i es eixe el nom que ella porta
i als dos bandidos els dihuen
a uno Riego al atre Fores
que donansela d'amics
se li entraren per la porta
dienli regalarien
de la llum la bona choya,
i resulta qu'es un timo
pues li han donat una llaua

que ni te brillo ni llum
i per ben or se li paga
i si ella es resisteig
per aixó ara se li atraca
Termina la relasió
de la vista tan remaca
si se quedaren a fosques
¡A la llum no se reclama!

CHISPES ELECTRIQUES

De la societat "La Rabasa"
va fugir el contaor
en los dines de la casa
¡Els meus sen porta pichor
el contaor que la llum pasa.

* * *

Dihuen que a la humanitat
se la te que llumenar
si es en electricitat
¡vorém qui la pot pagar!

* * *

No et fies de companyia
que te porta la corrent
aquell que tot teu faria
resulta ser mala gent.

* * *

Si fer llum es mala cosa
per lo paperet qu'es fú
en ca resultat pichor
que pagues tu la primá.

* * *

Preferig guantar la esperma
qu'es paper molt deshairat
que tindre per companyia
uno Americana fart.

UN BUFIT

Com la llum tinc que pagarla
i el contor va volat
tinc la pera que bufarla
queda foca i ¡s'acabat!

¡PUM!

En lo mateig momentet
en que anaba a posarli punt
el autor a este llibret
el servell li a fet un P.
i me sa quedat aifunt.

PARLA UN MORT

SON SINC LLIBRETS DE LA FALLA:
SINC I SENSE PARAR
ASO SEN PASA DE RALLA
I YA PERA REVVENTAR
¡SEÑORES DE LA COMISIO!
UN FAVOR VULL DEMANAR
PEU UNA SUBS CRIPSIO
I PAGEUME UN BON SOPAR.

A la Fallera

SRTA. CINTA TOMÀS GÓMEZ.

*Els ulls de nostra fallera
tenen tanta claror
que si de foc ella fera
en ca es vorien millor*

Un saludo y una aclaración

Para nuestros dignos hermanos que de otras regiones llegaron para honrarnos con su presencia, y contemplar nuestras fallas, un saludo del alma y un abrazo de fraternidad y para que bien pueden darse cuenta del aspecto satírico que en ellas se quiere aludir en nuestra lengua Hispánica, diremos cuales son sus argumentos.

FALLA DE LA RAMBLA DEL 14 DE ABRIL

Existe un proyecto de tranvía para unir Reus, que dista 14 km. con Tarragona, ello sería un beneficio comercial, un lazo más de unión espiritual, pero este proyecto, fracasado por completo pasó al panteón del olvido. A ello pues atude la falla.

Sobre el templete la cañdiriga señala la época Romana en que se desarrolla el asunto; los grupos son: Primero, La lentitud de las comunicaciones primitivas. Segundo, Un brujo que se empeña en sacar el tranvía con la fuerza que es el soldado. Tercero, Los sabios que examinan el primer modelo de tren. Cuarto, Estas figuras solicitan del Poder la consecución del tranvía sin conseguirlo. Quinto, El resultado de todo ello; que a quien puso su capital en las acciones se quedó a la luna de Valencia mientras que el otro se largó con las pesetas. Y último, Tarragona y Reus que abrazadas se lamentan de no haber conseguido su intento.

Los caballos alados son el símbolo de la velocidad de nuestra época.

PLAZA DE PRIM

Evidentemente que en estos tiempos de homenajes y autobombas no se a rendido el más justo de ellos al inventor de la ESCUDELLA CATALANA, plato sabroso de esta cocina y tan popular como el clásico cocido.

Ello viene a remediarlo esta falla sobre tres pucheros la figura central es el inventor de la escudella, que armado del pan, vino y cucharón se dispone hacer la cruzada, auxiliado por esas tres figuras que en el plato danzan, el Hambre, la Gana y el Desmayo. Las figuras de los restantes grupos son alusivas a que nada iguala como el placer de comer.

PLAZA CORSINI

¡La de trabajos y fatigas que pasan los señores de la Comisión Fallera para llegar a buen término estas fiestas! No es de extrañar que al final tengan que verse tal como los presenta esta falla. ¡Locos de remate! Desde el artista que hace equilibrios para llegar al fin hasta el último vocalista que está como para dejarlos en camisa... pero de fuerza.

PLAZA DEL FORUM

Yo no sé si las palabras Divinas de ¡Hágase la Luz! encoraban también la orden de ¡Páguese! pero en todo caso aunque así fuese nunca de la manera tan cara como la sirven: por ello esta falla presenta ese contador símbolo de las cooperativas que los consumidores se ven obligados a formar; lo malo es que la penosa rampa que han de subir lo hacen a paso de caracol con lo que resulta difícil verlas llegar al final. El otro grupo son dos extranjeros que despluman a una señora que a lo mejor resulta ser de Tarragona, pero ellos valiéndose de que son compañía se le llevan las plumas querías o no.

PLAZA DE LA REPUBLICA

Tarragona, joyero de monumentos Romanos, tiene un Museo que por las obras de arte que encierra es el segundo de España, pero por el abandono en que lo tienen los poderes es el primero en sueldad; la falla que nada perdona lo presenta en forma de circo de feria, allí dentro se exponen objetos que están en consonancia con su burla pero si todo ello se expusiera tal como se merece sería un arcón de riqueza y buen gusto, hier, claro lo demuestra el que se ofrece a la vista.

Los dos grupos también fustigan al abandono, ya que hasta los perros se burlan de la Ley: el noble señor, primera autoridad de la Roma, nada puede conseguir a pesar de pactar con blancos y negros.

Se terminaron las fallas; si algún defecto o agravio en ellas se encierra, el fuego purificador acabará con ello.

JOYERÍA, RELOJERÍA Y PLATERÍA

OBJETOS PARA REGALOS

CÁCHARO

Representante de la «Plata Meneses»

49, Plaza República, 49 TARRAGONA

GRAN BAZAR

Tot a 0'65 i 0'95

JULIA RAMON

Rambla del 14 d'abril, 38

Primera CASA establecida a Tarragona

Seccions especials de diferents preus

TARRAGONA

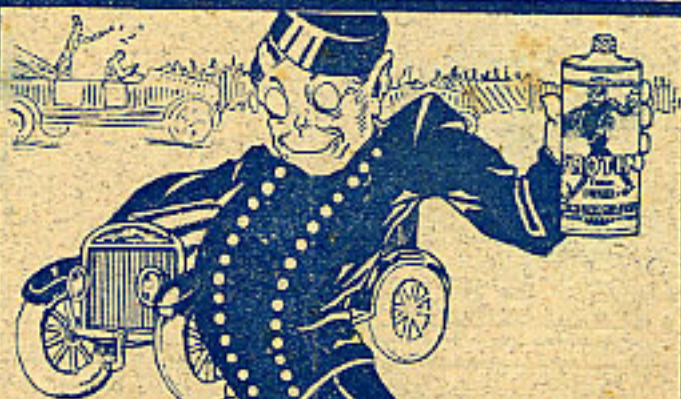
JOSEP CERVELLÓ

= FLORICULTOR =

Especialització en rams per a núvies i coronas

PREUS ECONÒMICS

Rambla del 14 d'abril, 78 TARRAGONA

FROTIN

PARA
PULIR

LIMPIAR METALES